

УДК: 612.017.2-06:614.87-053.5

ОСОБЛИВОСТІ РОЗУМОВОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЙОДОДЕФІЦИТНОМУ РЕГІОНІ

Вадзюк С.Н., Ратинська О.М.¹, Олексюк Л.Ф.², Лозіна Л.Б.³

Доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України", м.Тернопіль;

¹Кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України", м.Тернопіль;

²Кандидат біологічних наук, викладач Гусятинського коледжу Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, смт.Гусятин;

³Кандидат медичних наук, асистент кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України", м. Тернопіль

Ключові слова: розумова працездатність, молодший шкільний вік, дефіцит йоду, сприймання, мислення, пам'ять.

Загальна увага до дефіциту йоду (ДЙ) зумовлена не стільки його поширеністю, скільки негативними наслідками для фізичного, інтелектуального розвитку та стану здоров'я підростаючого покоління. Діти найбільш чутливі до йодного дефіциту в певні періоди індивідуального розвитку, для яких характерні дозрівання нервових, імунокомпетентних та інших структур дитячого організму, що супроводжується зниженням адаптаційних можливостей. А це, у свою чергу, може призвести до появи ряду патологічних станів, спектр яких досить широкий і залежить від віку, в якому вони виникають.

Метою нашої роботи було проаналізувати особливості розумової працездатності в дітей молодшого шкільного віку в йододефіцитному регіоні.

Тернопільська область належить до території, ендемічної за йододифіцитом. Серед обстежених дітей 1-го класу було виявлено 69 % учнів, які не мали ДЙ, 29 % - із легким ступенем ДЙ, 1% - із середнім ступенем ДЙ, 1% - із тяжким ступенем ДЙ; у 2-му класі 65 % дітей були належним чином забезпечені йодом, 27 % дітей мали легкий ступінь тяжкості ДЙ та 8 -- середній ступінь ДЙ; у 3-му класі - 57 % здорових дітей та 43 % - із ДЙ в сечі; у 4-му класі 42 % дітей були належним чином забезпечені йодом, 58 % школярів мали легкий ступінь ДЙ. При пальпації ЩЗ у 39 % обстежених школярів виявлено зоб 1 ступеня.

На основі досліджень психологічної готовності дітей до шкільного навчання ми встановили низький рівень (відсутність шкільної зрілості) у 56 % учнів з ДЙ та лише у 15 % - із нормальним вмістом йоду в сечі, що може бути підставою до виникнення напруження механізмів адаптації або до їх зриву. Середній рівень психологічної готовності виявлено у 24 % школярів із ДЙ та у 63 % здорових однолітків.

Тестування дітей 1-го класу з ДЙ показали, що сприймання було на 46 %, слухова вербальна пам'ять - на 30 % і на 41 %, зорова пам'ять - на 52 % і на 30 % меншими, порівняно з аналогічними показниками в учнів, які забезпечені йодом.

У дітей 2-го класу сприймання на 37 % та легкість мислення на 27 % були гіршими у дітей із йододефіцитом. Середній показник стійкості уваги був меншим відповідно на 26 %, слухової пам'яті відповідно на 23 %, зорової пам'яті - на 29 % у дітей із ДЙ. Проаналізувавши показники розумового розвитку в учнів 3-го класу ми виявили, що сприймання в дітей із ДЙ було на 21% нижчим.

Отже, зміни показників розумової працездатності в школярів молодшого шкільного віку вказують на порівняно нижчі адаптаційні можливості в дітей із ДЙ щодо таких у забезпечених йодом школярів.

Висновок. Оскільки в даний час профілактика йодної недостатності в Україні не проводиться, виявлені відхилення можна вважати наслідком її відсутності.

SPECIFIC CHARACTERISTICS OF MENTAL WORKING ABILITY IN JUNIOR SCHOOL AGE CHILDREN IN IODINE-DEFICIENCY REGION

Vadziuk S.N., Ratynska O.M., Oleksiuk L.F., Lozina L.B.

Higher State Educational Establishment "Ternopil State Medical University named after I.Ya. Gorbachevsky Ministry of Health of Ukraine"

Keywords: mental working ability, junior school age, iodine deficiency, perception, thinking, memory.